

Өмүр баян

Садык Алахан (*Тиллебаев Садык Алаханович*) филология илимдеринин доктору, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин профессору, Кыргыз Республикасынын эл агартуусунун отличниги, Кыргыз улуттук жазуучулар союзунун адабий сын боюнча секциясынын башчысы.

Садык Алахан 1956-жылы Ош облусунун Кара-Суу районуна караштуу Миялы кыштагында туулган. Алыскы тоо койнундагы бул айылдын бийик дөбөлөрүндө өзгөчө бир жыты бар мия чөптөр өтө жыш өсөр эле. Ушундан улам тоо койнундагы бул кыштакты Миялы (мия+луу, миясы көп) деп атап коюшса керек.

Кара-Суу мектеп-интернатын бүтүргөн соң Садык Алахан алгач азыркы Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук университетинин (ал кездеги СССРдин 50 жылдыгы атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин) филология факультетинен окуду. Окууну эң жакшы бүткөн жаш жигитти окутуучулары университеттин өзүндө алып калышат.

Бир аз убакыттан соң Садык Алахан Москвадагы Максим Горький атындагы Адабият институтунда адабияттаануу жана адабий көркөм сын боюнча да бөлүм ачылганын угуп, Кыргызстан жазуучулар Союзунун жолдомосу менен акын-жазуучулардын көптөгөн муунун тарбиялаган атактуу Адабият институтунан окуп келет. Окуусун аяктаган соң 1989 – 1991-жылдары Кыргызстан жазуучулар союзунун адабий-көркөм сын боюнча секциясынын башчысы болуп иштейт. Андан соң педагогдук ишке өтүп, С.Алахан катардагы окутуучудан профессорго чейинки жолду басып өттү. 2008-жылы доцент болсо, 2013-жылдан бери Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин профессору, 2017-жылдын 10-январынан тартып аталган университеттин мамлекеттик тил жана тарбия иштери боюнча проректору болуп иштеп келүүдө. Арадан отуз жыл өткөн соң Садык Алахан Кыргыз улуттук жазуучулар союзунун президиумунун сунушу менен кайрадан жазуучулар союзунун адабий-көркөм сын боюнча секциясынын башчысы (коомдук башталышта) болуп дайындалды.

2011-жылы *“Кыргыз поэзиясындагы коллективдештирүү темасы өткөндөгү жана бүгүнкү күндүн көз карашынан (Аалы Токомбаевдин “Өз көзүм менен” поэмасынын мисалында”* деген темада кандидаттык диссертациясын, 2014-жылы *“Унутулган жазгыч акындардын чыгармачылыгы (тематика, жанр, поэтика)”* деген темада доктордук диссертациясын ийгиликтүү коргоду.

Садык Алахандын эң алгачкы рецензиясы 1975-жылдын январында “Ленинчил жаш” гезитине жарыяланган. Ал эми “Акын черткен кайрыктар” деген экинчи рецензиясы ошол эле 1975-жылы ал учурдагы өзгөчө абройлуу

басылма болгон “Ала-Тоо” журналынын 7-китебине басылып чыккан. 19 жашында атактуу “Ала-Тоого” адабий-сын макаласы жарыялануу деген кыргыз адабиятынын тарыхындагы экинчи көрүнүш эле. Даңазалуу адабиятчы Камбаралы Бобуловдун “Сүйүү лирикаларынын туура бааланышы зарыл” деген рецензиясы “Ала-Тоо” журналынын 1955-жылкы 7-номерине автор 19 жашта экенде жарык көргөн болчу.

Адабият айдыңына келген мезгилден бери Садык Алахан адабий сын жана адабияттаануу багытында жазылган үч жүзгө жакын макалалардын жана эмгектердин автору болду.